

Latvijas Republikas
Saeimas priekšsēdētājai
Inārai Mūrniecei
Jēkaba ielā 11
Rīga, LV-1811

Rīgā, 2018.gada 18.aprīlī

Nr. 95/

Par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu arodbiedrību darbībā un grozījumiem Personas datu apstrādes likumā

1. Gatavojoties Vispārīgas Datu regulas (Regula) piemērošanai, 2018.gada sākumā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) rīkoja vairākas tikšanās ar valsts pārvaldes institūcijām, lai noskaidrotu dažādus Regulas aspektus, kas attiecas uz arodbiedrību darbību. Diskusiju rezultātā LBAS nonāca pie secinājuma, ka interpretācija par arodbiedrību pienākumiem saistībā ar Regulas piemērošanu valsts institūciju vidū (piemēram, piekrišanas saņemšana datu apstrādei, datu aizsardzības speciālista skaits) atšķiras.
2. Pēc iepazīšanas ar Datu valsts inspekcijas pārstāvja sniegtu informāciju (24.01.2018 LBAS padomes sēdē) par Regulas ieviešanu Latvijā, LBAS ir saņemusi vairāku dalīborganizāciju jautājumu, kuros tiek paustas bažas par nesamērīgi stingrajiem datu apstrādes nosacījumiem, kas arodbiedrībām pēc 25.05.2018 būtu jāievēro.
3. LBAS uzskata, ka Regulas un Personas datu apstrādes likuma normu piemērošana attiecībā uz arodbiedrībām būtu jāveic samērīgi, līdzsvaroti un netraucējot Satversmē un arodbiedrību darbību regulējošajos likumos, statūtos un darba koplīgumos (ģenerālvienošanās) noteikto funkciju izpildi un mērķu sasniegšanu. Tāpat šī normu piemērošana nedrīkst apdraudēt vai negatīvi ietekmēt starp arodbiedrībām un darba devējiem noslēgto darba koplīgumu un vienošanos centralizēti saņemt biedru naudas pārskaitījumus izpildi.
4. Vienlaikus vēlamies uzsvērt, ka arodbiedrību darbību regulē Arodbiedrību likums, Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumi par biedrībām, ciktāl Arodbiedrību likums nenosaka citādi, kā arī arodbiedrību statūti. Papildus ar strādājošo tiesību un interešu pārstāvību saistītās arodbiedrību tiesības un pienākumus nosaka Latvijas Republikas Satversme, Latvijai saistošās

starptautisko tiesību normas, Arodbiedrību likums, kā arī citi likumi. Veidu, kādā arodbiedrības aizstāv strādājošo intereses, nosaka arodbiedrību statūti.

5. Tādi specifiski jautājumi kā arodbiedrību darbība individuālo un kolektīvo strīdu risināšanā, streiku pieteikšanā un organizēšanā, arodbiedrību pārstāvju un biedru atlaišanas kārtība, arodbiedrību loma darba drošības aizsardzībā, noteikti Darba likumā, Streiku likumā, Darba aizsardzības likumā un citos likumos.
6. Satversmes 108.pantā ir noteikts, ka valsts aizsargā arodbiedrību brīvību. Līdz ar to dalība arodbiedrībā un no šīs dalības izrietošais ir arodbiedrības biedra pamattiesība, kuras aizsardzība ir tiešs valsts pienākums. Tāpat Arodbiedrību likuma 6.pantā ir noteikts, ka arodbiedrības savā darbībā ir neatkarīgas no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām. Aizliegta jebkāda rīcība, kuras mērķis ir tiesi vai netieši kavēt arodbiedrību izveidošanu, pakļaut tās valsts un pašvaldību institūcijām, darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, kā arī traucēt likumos un statūtos arodbiedrībām un to apvienībām noteikto funkciju izpildi un mērķu sasniegšanu.
7. Iepriekš minētais arodbiedrību darbības tiesiskā regulējuma apraksts norāda, ka arodbiedrību darbība un to biedru tiesību realizācija galvenokārt notiek uz 1) likuma, 2) statūtu, 3) darba koplīgumu pamata. Iestājoties arodbiedrībā, persona piekrīt arodbiedrības statūtu noteikumiem, apņemas tos pildīt. Līdz ar to secināms, ka arodbiedrībām savā darbībā ir piešķirta liela neatkarība un rīcības brīvība.
8. Tāpat iepriekšminētais norāda uz to, ka arodbiedrībām ir tiesības apstrādāt personas datus, lai pildītu savas funkcijas, kuras ir noteiktas tiesību aktos vai kuras paredz koplīgums (vienošanās).
9. Lai novērstu turpmākas pretrunas vai neskaidrības attiecībā uz Regulas normu piemērošanu arodbiedrību darbā, uzskatām, ka ir nepieciešams iekļaut nepārprotamu tiesību normu Personas datu apstrādes likumā.
10. Nemot vērā, ka Saeimā tiek skatīts Personas datu apstrādes likums (Nr. 1182/Lp12), bet LBAS nav tieši iesaistīta jaunā likuma izstrādē, lūdzam, Jūs veikt visas nepieciešamās darbības, lai Personas datu apstrādes likumā tiku iestrādāts šāds tiesiskais regulējums:

Arodbiedrībām, kā datu pārzinim, ir tiesības bez atsevišķas datu subjekta piekrišanas apstrādāt strādājošo, jo īpaši savu biedru, datus, lai izpildītu tiesību aktos, arodbiedrību statūtos, darba koplīgumos (ģenerālvienošanās) paredzētos mērķus un uzdevumus.
11. Vienlaikus informējam, ka LBAS nepieciešamības gadījumā var sniegt detalizētāku viedokli un diskutēt par iespējamiem risinājumiem.

Priekšsēdētāja vietniece

Irēna Liepiņa